

Logosnytt, mars 2023

Hvordan ChatGPT kan hjelpe ved lese- og skrivevansker

Kunstig intelligens (AI) har gjort store fremskritt i det siste. Det digitale samtaleverktøyet ChatGPT kan revolusjonere måten vi støtter personer med lese- og skrivevansker på.

ChatGPT er et digitalt samtaleverktøy med kunstig intelligens. Det omtales overalt i media, og har ført til mange diskusjoner. ChatGPT fungerer som en hjelpsom robot som søker informasjon, lager tekster og mye mer. Noen skoler og bedrifter har forbudt bruk av ChatGPT, mens andre oppmuntrer elever og ansatte til å prøve den. Vi setter søkelys på hvordan ChatGPT kan være et nyttig verktøy for personer med lese- og skrivevansker og for dem som utreder lese- og skrivevansker. Vi drøfter ikke her viktige samfunnsmessige spørsmål om bruken av ChatGPT og AI generelt. Vi antar også at den enkelte leser avklarer med sin arbeidsgiver hva som er retningslinjene for bruk av ChatGPT.

Det som gjør ChatGPT unik i forhold til andre digitale samtaleverktøy er dens evne til å tilpasse seg brukerens språk og tone, noe som gjør den til et nyttig verktøy for blant annet personer med

dysleksi og andre lese- og skrivevansker, som kan ha problemer med å uttrykke seg skriftlig.

Hvilke fordeler kan ChatGPT ha for personer med lese- og skrivevansker?

Stave- og grammatikkontroll: ChatGPT tilbyr automatisk stave- og grammatikkontroll, noe som kan være en uvurderlig hjelp for personer med lese- og skrivevansker. Man kan legge inn tekst som man ønsker å bearbeide, og ChatGPT kan deretter gå gjennom teksten og rette både grammatikk- og staverelaterte feil. ChatGPT kan ikke bare rette stavefeil i tekster, men også enkelt forklare årsaken til feilene. Verktøyet kan dessuten tolke feilstavede ord og setninger når de brukes for å stille spørsmål.

Lesestrategier: ChatGPT kan gi forslag til lesestrategier og teknikker for å forbedre leseforståelsen hos personer med lese- og skrivevansker ved å foreslå for eksempel bildestøtte eller andre lesestrategier. I tillegg kan ChatGPT forenkle og forklare tekster som limes inn i verktøyet.

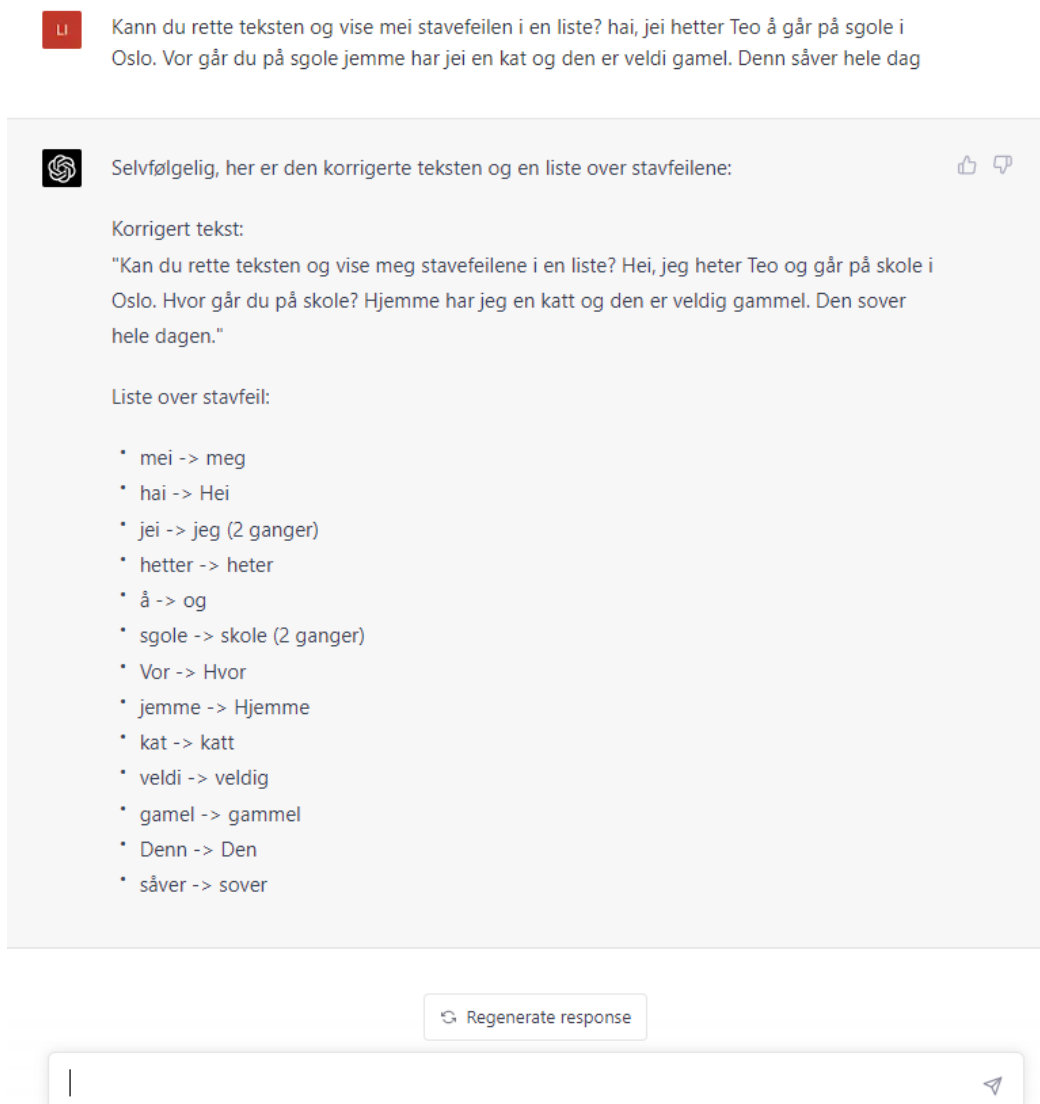
Selvtillit: ChatGPT kan hjelpe elever ved å tilby støtte og positiv tilbakemelding, noe som kan bidra til å øke deres selvtillit og motivasjon.

Veileder: ChatGPT kan fungere som en "veileder" ved å gi brukeren tilbakemeldinger og veiledning i sanntid, noe som kan bidra til å forbedre læringsprosessen og øke forståelsen for emnet.

Tekst-til-tale: ChatGPT er kompatibel med valgfri tekst-til-tale-konverterer (tale-syntese), noe som betyr at personer med lese- og skrivevansker enkelt kan lytte til innholdet i stedet for å lese det.

Tale-til-tekst: ChatGPT kan brukes sammen med en tale-til-tekst-konverterer, noe som betyr at personer med lese- og skrivevansker kan uttrykke sine tanker og ideer ved å diktere inn tekstene sine.

Et eksempel på hvordan ChatGPT retter opp en elevs tekst:

U Kann du rette teksten og vise meg stavefeilen i en liste? hai, jei hetter Teo å går på sgole i Oslo. Vor går du på sgole jemme har jei en kat og den er veldi gamel. Denn såver hele dag

S Selvfølgelig, her er den korrigerede teksten og en liste over stavefeilene:

Korrigert tekst:
"Kan du rette teksten og vise meg stavefeilene i en liste? Hei, jeg heter Teo og går på skole i Oslo. Hvor går du på skole? Hjemme har jeg en katt og den er veldig gammel. Den sover hele dagen."

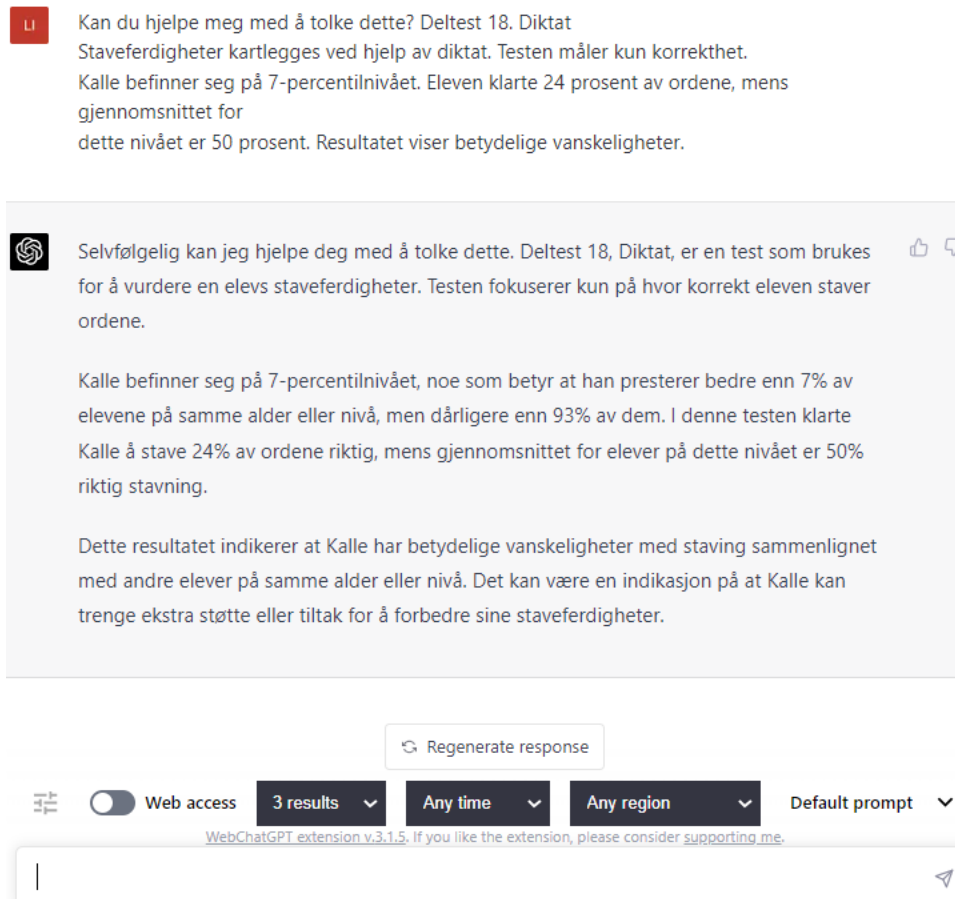
Liste over stavefeil:

- mei -> meg
- hai -> Hei
- jei -> jeg (2 ganger)
- hetter -> heter
- å -> og
- sgole -> skole (2 ganger)
- Vor -> Hvor
- jemme -> Hjemme
- kat -> katt
- veldi -> veldig
- gamel -> gammel
- Denn -> Den
- såver -> sover

Regenerate response

Kan ChatGPT også være nyttig for deg som utreder lese- og skrivevansker

Vi har testet produktet for å se om det kan fungere som en støtte ved vurderingen av lese- og skrivevansker ved å gi den informasjon om testresultater fra en vurderingsrapport i Logos. Som dere kan se på bildet nedenfor, svarer ChatGPT på spørsmålet på følgende måte:

The screenshot shows a chat interface with a user's question and an AI response. The user asks for help interpreting a reading test result. The AI response explains that the student is in the 7th percentile, meaning they perform better than 7% of peers but worse than 93%. It also notes that the student correctly spelled 24% of words, compared to a 50% average for the group, indicating significant spelling difficulties.

Can you help me with interpreting this? Deltest 18. Diktat
Staveferdigheter kartlegges ved hjelp av diktat. Testen måler kun korrekthet.
Kalle befinner seg på 7-percentilnivået. Eleven klarte 24 prosent av ordene, mens gjennomsnittet for dette nivået er 50 prosent. Resultatet viser betydelige vanskeligheter.

Selvfølgelig kan jeg hjelpe deg med å tolke dette. Deltest 18, Diktat, er en test som brukes for å vurdere en elevs staveferdigheter. Testen fokuserer kun på hvor korrekt eleven staver ordene.

Kalle befinner seg på 7-percentilnivået, noe som betyr at han presterer bedre enn 7% av elevene på samme alder eller nivå, men dårligere enn 93% av dem. I denne testen klarte Kalle å stave 24% av ordene riktig, mens gjennomsnittet for elever på dette nivået er 50% riktig stavning.

Dette resultatet indikerer at Kalle har betydelige vanskeligheter med staving sammenlignet med andre elever på samme alder eller nivå. Det kan være en indikasjon på at Kalle kan trenge ekstra støtte eller tiltak for å forbedre sine staveferdigheter.

Regenerate response

Web access 3 results Any time Any region Default prompt

WebChatGPT extension v.3.1.5. If you like the extension, please consider [supporting me](#).

Den gir noen forklaringer, klargjøringer og til og med forslag til tiltak basert på resultatene. Når vi har gitt den informasjon om andre testresultat, har den noen ganger trukket sammenhenger mellom percentiler og gjennomsnitt som ikke er helt korrekte. Så det er viktig å være årvåken med tolkningene den gjør.

Vi testet også ChatGPT for å få støtte i å skrive en velbegrunnet og solid bakgrunn til våre vurderingsrapporter, og da svarer den på følgende måte som dere kan se på bildet på neste side:

Hvilken bakgrunnsinformasjon bør jeg ha for å kunne gjøre en god lese- og skriveutredning/utrede dysleksi?

For å kunne gjøre en god lese- og skriveutredning og utrede dysleksi, bør du ha følgende bakgrunnsinformasjon:

1. Kunnskap om dysleksi: Dysleksi er en lærevanske som påvirker evnen til å lese, skrive og stave. Det er viktig å forstå at dysleksi ikke er knyttet til intelligens, og de som har dysleksi kan ha normal eller høyere intelligens.
2. Tidlige tegn på dysleksi: Vær oppmerksom på de tidlige tegnene på dysleksi, som kan inkludere forsinket taleutvikling, problemer med å kjenne igjen og uttale bokstaver, og vansker med å lære å skrive og stave ord.
3. Utdanning og opplæring: For å kunne gjennomføre en god utredning, bør du ha relevant utdanning og opplæring i pedagogikk, spesialpedagogikk, psykologi eller lignende fagfelt. Det er også nyttig å ha kunnskap om standardiserte tester og utredningsverktøy som brukes for å identifisere dysleksi.
4. Samtaler med lærere og foreldre: Snakk med lærere og foreldre for å få innsikt i barnets lese- og skriveferdigheter, samt eventuelle vansker de måtte ha. Dette kan hjelpe deg med å identifisere mønstre og forstå den enkeltes utfordringer bedre.
5. Observasjon av barnet: Observasjon av barnet i forskjellige situasjoner, både i skolesammenheng og i uformelle situasjoner, kan gi nyttig informasjon om hvordan dysleksien påvirker dem og hvilke styrker og svakheter de har.
6. Individuelle vurderinger: Gjennomfør individuelle vurderinger av barnets lese-, skrive- og staveferdigheter, samt deres fonologiske bevissthet og arbeidsminne. Dette kan gi et mer helhetlig bilde av barnets ferdigheter og utfordringer.
7. Samarbeid med andre fagpersoner: Ved behov, samarbeid med andre fagpersoner, som pedagoger, spesialpedagoger, psykologer, logopeder eller leger, for å sikre en grundig og helhetlig vurdering av barnets behov og for å kunne tilby adekvat støtte og tiltak.

🔄 Regenerate response

Det er viktig å huske at selv om ChatGPT kan tilby verdifull støtte, bør man alltid kritisk vurdere og stille spørsmål ved svarene den gir, og ikke stole utelukkende på den for tolkninger og analyser. Som alltid er det viktig å være kildekritisk og selv granske informasjonen for å sikre dens pålitelighet.

Potensielle ulemper

Ufullstendig forståelse av sammenheng: Selv om ChatGPT har høy kunstig intelligens, kan den noen ganger misforstå sammenhengen i en tekst og gi feilaktige eller upassende svar. Det er viktig

å alltid dobbeltsjekke informasjonen som frembringes av ChatGPT.

Avhengighet av teknologi: Det er en risiko for at elever blir for avhengige av teknologien og dermed ikke utvikler egne strategier og ferdigheter i lesing og skriving. Det er viktig å bruke ChatGPT som et støtteverktøy, parallelt med at eleven får hjelp til å utvikle gode lese- og skrivestrategier.

Som pedagog eller logoped kan du bruke ChatGPT på flere måter for å lette arbeidet ditt.

Pedagoger

For pedagoger kan ChatGPT fungere som en inspirasjonskilde for å frembringe ideer og lage inspirerende tekster, for eksempel diskusjonsemner, skriveoppgaver, prosjekter eller quizer. Den kan hjelpe deg med å forberede undervisningsplaner og materiale ved å tilby forslag til aktiviteter, diskusjonsspørsmål og ressurser relatert til ditt fagområde. Den kan også brukes til å gi elevene tilbakemelding på arbeidet deres. ChatGPT kan hjelpe med å identifisere grammatiske feil, strukturingsproblemer og gi forslag til forbedringer i elevenes oppgaver. Vær imidlertid oppmerksom på at ChatGPT ikke er perfekt, og at du som pedagog bør vurdere og bedømme dens forslag. For elever som trenger spesiell støtte, kan den også brukes til å frembringe tilpassede lesestrategier eller tilby ytterligere forklaringer på vanskelige konsepter. Som pedagog kan du bruke ChatGPT for å få tips undervisningsmetoder, vurderingsteknikker, klasseromsledelse og mye mer.

Linnéa Edsmyr

Logopedisk rådgiver

Logometrica

linnea@logometrica.se, +46 761 404 267, logometrica@logometrica.no, 51 77 80 45.

Logopedier

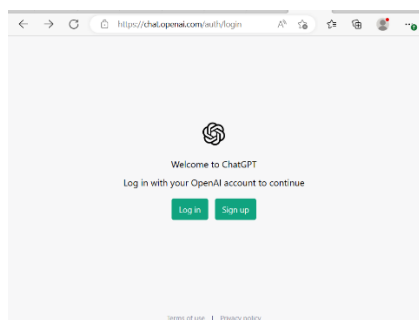
Logopedier kan bruke ChatGPT til raskt å søke etter informasjon og ressurser relatert til ulike kommunikasjonsvansker og tiltak. Hvis du jobber med pasienter som snakker forskjellige språk, kan AI-teknologien hjelpe med å oversette materiale, termer og instruksjoner, slik at pasienter og pårørende kan forstå og følge tiltak/behandlinger bedre. ChatGPT kan også bidra til å lage skreddersydde øvelser, eksempler og aktiviteter som logopeden kan bruke i sin behandling/sine tiltak, basert på pasientens spesifikke behov og mål. Verktøyet kan tilby tekster på ulike vanskelighetsgrader, stille spørsmål for å teste leseforståelsen og gi tilbakemelding på svarene deres. Til slutt kan den også hjelpe logopedier med å organisere og strukturere sine behandlinger, lage behandlingsplaner og oppsummere behandlingsfremgang.

Oppsummert er ChatGPT et støttende verktøy for personer med lese- og skrivevansker og kan fungere som et supplement i arbeidet for pedagoger og logopedier. Det er viktig å være oppmerksom på mulige begrensninger og samtidig som man utnytter dens potensial for å forbedre kommunikasjon og læring på nye måter. Ved å kombinere AI-teknologiens fordeler med menneskelig ekspertise og innsikt kan vi maksimere de positive effektene og minimere eventuelle negative konsekvenser.

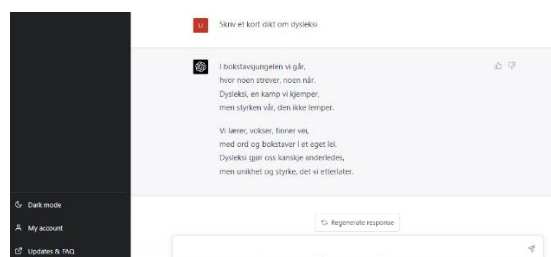
Logosnytt, mars 2023, vedlegg

Hvordan komme i gang med ChatGPT?

1. Gå til OpenAI sin [nettside](#) for å få tilgang til ChatGPT.

2. Opprett en konto: Hvis du ikke allerede har en konto hos OpenAI, klikk på "Sign up" eller "Registrer deg" for å opprette en konto. Følg instruksjonene og fyll inn e-postadressen din, opprett et passord og oppgi eventuelle ytterligere opplysninger som kreves.
3. Logg inn: Når du har opprettet kontoen din og bekreftet e-postadressen din, logg inn på [ChatGPT | OpenAI](#)
4. Begynn å bruke ChatGPT: På ChatGPT-siden, skriv inn spørsmålene eller tekstene dine i tekstboksen og trykk på "Enter" eller klikk på "papirflyikonet". ChatGPT vil generere svar basert på din input.

5. Interager med ChatGPT: Fortsett å interagere med ChatGPT ved å skrive inn spørsmålene eller påstandene dine og la AI-en generere svar. Ikke vær redd for å stille forskjellige typer spørsmål eller prøve ulike temaer.
6. Avslutt økten: Når du er ferdig med ChatGPT-økten din, kan du lukke vinduet eller logge ut fra OpenAI-nettstedet.
7. Du kan enkelt gå tilbake til tidligere samtaler med ChatGPT ved å rulle oppover i chatthistorikken, eller bruke historikkvinduet til venstre i bildet, slik at du kan referere til tidligere diskusjoner og hente informasjon som tidligere er delt.

Forskjeller mellom gratisversjon og betalingsversjon av ChatGPT

ChatGPT

- Gratis
- Tilgjengelig for allmennheten
- Versjon GPT-3.5
- Tilgang til grunnleggende AI-ressurser og funksjoner

ChatGPT pluss

- Koster 20 dollar/måned
- Raskere svartider
- Versjon GPT-4
- Prioritert tilgang til nye funksjoner og forbedringer
- Generell tilgang selv ved høy belastning